

اثر حفاظتی عصاره هیدرو الکلی زنیان بر سطح سرمی آنزیم‌های کبدی در موش‌های صحرایی**تحت استرس بی حرکتی مزمن**رحیم امینی^۱، معصومه اصل روستا^۲

۱-باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران

۲-گروه فیزیولوژی جانوری، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران

چکیده

استرس یکی از مشکلات رایج جوامع امروزی است. مواجهه با عوامل استرس‌زای حاد و مزمن، می‌تواند موجب افزایش استرس اکسیداتیو و التهاب و در نهایت آسیب به بافت‌های بدن به خصوص مغز و کبد گردد. زنیان (*Trachyspermum Ammi*) به عنوان یک گیاه دارویی در طب سنتی مطرح می‌باشد که دارای خواص متعددی از جمله خاصیت قوی آنتی‌اکسیدانی است. هدف از مطالعه حاضر بررسی اثر عصاره هیدروالکلی دانه زنیان بر سطح سرمی آنزیم‌های نشان‌گر آسیب کبدی در موش‌های صحرایی نر تحت استرس بی حرکتی مزمن (به عنوان یک مدل حیوانی استرس) می‌باشد. بر این اساس، حیوانات مورد پژوهش به ۴ گروه کنترل (بدون تیمار)، زنیان، استرس و استرس + زنیان تقسیم شدند. گروه‌های زنیان و استرس + زنیان، عصاره زنیان را به مدت ۲۱ روز متوالی با دوز ۵۰۰ mg/kg به صورت گاوآذ دریافت نمودند. برای القای استرس در گروه‌های استرس و استرس + زنیان، حیوانات به مدت ۲۱ روز متوالی هر روز ۶ ساعت در مقیدکننده قرار داده شدند. در پایان دوره، پس از خونگیری از قلب، سطح سرمی آنزیم‌های آلانین ترانس آمیناز (ALT)، آسپاراتات ترانس آمیناز (AST) و آلکالین فسفاتاز (ALP) حیوانات اندازه‌گیری شد. نتایج نشان داد که فعالیت آنزیم‌های ALT، AST و ALP در گروه استرس در مقایسه با کنترل به طور معنی‌داری افزایش یافت ($P < 0.05$)؛ در حالی که سطح این آنزیم‌ها در سرم گروه استرس + زنیان در مقایسه با گروه استرس به طور چشمگیری کاهش یافت ($P < 0.05$). نتیجه‌گیری می‌شود که عصاره زنیان از افزایش سطح سرمی آنزیم‌های کبدی در موش‌های تحت استرس جلوگیری می‌کند و احتمالاً زنیان را می‌توان به عنوان یک عامل محافظت‌کننده کبدی در نظر گرفت.

واژگان کلیدی: زنیان (*Trachyspermum Ammi*)، استرس بی حرکتی مزمن، آنزیم‌های نشان‌گر آسیب کبدی